

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales,
Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas
Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares:
Secundus Controversias Civiles determinat

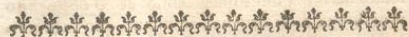
Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CXXVIII. Ad quem spectet collatio beneficiorum in Ecclesiis exemptis
vacantium; sicut & illorum vnio, aut vnionis reuocatio. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

interveniret: ut concludit idem Barbof. in dec. Apostol. in verbo *Causa*, collectaneo 139.n.6.

CAPVT CXXVIII.

Ad quem spectat collatio beneficiorum in Ecclesiis exemptis vacantium; sicut & illorum unio, aut unionis revocatio. In beneficiis habentibus jurisdictionem annexam quæ ætas requiratur. Quando Episcopus semel nulliter, aut inutiliter beneficiū contulit, utrum possit variare, & ad secundam collationem procedere.

1. Provisio & collatio beneficiorum in Ecclesiis exemptis spectat pleno jure ad summum Pontificem.
2. Papa est Dioecesanus in Ecclesiis exemptis, & soli Papa subjectis.
3. Legatus tamen de latere beneficia Ecclesiarum exemptarum conferre potest.
4. Unio, & revocatio unionis in beneficiis Ecclesiarum exemptarum ad solam Sedem Apostolicam pertinet.
5. Etas viginti quatuor annorum completorum requiritur in Dignitate habente curam animarum annexam, idque tempore collationis.
6. In Gallia iudicatum fuit jus Regalia super beneficiis, locum etiam habere in provinciis regno noviter unitis.
7. Quando Episcopus contulit indigno, non potest alteri idoneo beneficium conferre.
8. Limita ut hoc dumtaxat locum habeat, quando collatio facta fuit ab eodem Ordinario, & eodem jure.
9. In collatione necessaria Episcopus post primam collationem inutiliter factam, non prohibetur facere secundam.
10. Item si agatur de diverso vacationis genere superveniente post primam collationem.
11. Variatio non est permessa Episcopo quando res est integra: quod quomodo procedat, exponitur.

Vacante Decanatu, qui prima Dignitas est in quadam Ecclesia Collegiali, apud Sebastianos, sive *au pays de Bresse*, Dioecesis Lugdunensis; aderant tres concurrentes, quorum Primus fuerat provisor per Eminentissimum Cardinalem Archiepiscopum Lugdunensem, qui provisor erat dumtaxat in ea ætate, in qua incapax erat ad suscipiendum sacrum presbyteratus Ordinem intra annum: Secundus provisor erat per bullas Summi Pontificis; Tertius vero electus fuerat à Capitulo ejusdem Ecclesie, post duos circiter menses, à dictis prima & secunda provisionibus elapsos: cumque de viribus dictarum provisionum dubitaretur, censui primum provisorum ab Archiepiscopo rejiciendum esse duplici fundamento. Primo, ex defectu potestatis dicti Domini Archiepiscopi, quia per bullam erectionis dictæ Ecclesie in collegiatam declaratur, Ecclesiam illam esse integrè & pleno jure exemptam ab omni potestate, & superioritate Archiepiscopi, sui Ordinarii: ratione cujus exemptionis collatio beneficiorum ejusdem Ecclesie spectat ad summum Pontificem privativè: Gloss. & DD. in *Clement. unica, de suppl. neglig. pralat.* & in *Clement. unica, de rer. permut.* Rebuff. in *praxi, tit. de permut. n. 20. vers. si vero Ecclesia permutanda*, Paris. de *resig. lib. 3. q. 11. n. 2.*

Cochier de *jurisdic. in exemptis*, p. 4. q. 25. & 27. & in *tract. de permut. benefic.* p. 2. c. 34. n. 1. Aneas de Falconib. in *tract. de reservat. q. 2. principal.* n. 12. vers. *Sexta de beneficiis*. Quod intelligendum est de beneficiis exemptis, & soli Papæ subjectis, quia Papa dicitur illorum Ordinarius: cap. *authoritas*, de privileg. in 6. cap. *nulla*, distinct. 9. 3. & ibi Glossa. Cochier. d. c. 34. de *permut.* Si tamen ageretur de beneficiis sitis intra Legationem, collatio posset fieri per Legatum etiam de beneficiis exemptis. Gloss. in verb. *Sedis Apostolica*, dicto c. 4. de privileg. DD. in cap. si *Abbatem* 3. 6. de elect. in 6. ibi, ei tamen ab alio. Paris. in dicto *tract. de resignat. lib. 7. q. 1. n. 3. 7. 7.* Sicut unio beneficiorum exemptorum, & revocatio illius, spectat ad Solum Papam: Rebuff. in *praxi, tit. de union. revocat. n. 2. 1.* & super concordatis Germanie, q. 12. n. 8. quia Superior exemptorum est solus Papa, vel Legatus de latere. Supradicta tamen intelligenda sunt quatenus D. Cardinalis non haberet indultum sufficiens, aut illo usus non fuisset.

Secundus defectus dictæ provisionis consistebat in defectu ætatis: quia per statuta ejusdem Ecclesie, seu Bullam erectionis illius in Collegiatam, constat Decanum habere jurisdictionem in foro interiori & exteriori, ita ut provisor debuisset habere ætatem viginti quatuor annorum completorum tempore provisionis; cum tamen esset in vigesimo secundo suæ ætatis anno constitutus: cap. *tam in cunctis* 7. 8. inferiora, de elect. & ibi Barbof. n. 6. Garc. de *benefic. p. 7. c. 4. n. 65.*

Ita ut non sit opus recurrere ad alias questiones, quæ in facto proponebantur, nempe utrum regule Cancellarie locum habeant in dicta *partii de la Bresse*; & utrum in ipsa locus sit reservationis Apostolicis; in qua tamen questione, negotio diutius agitato, fuit aliàs declaratum provincie regno annexas eodem jure niti, quo antiquæ regni personæ; & ideo jus Regaliæ locum habere etiam in dicta provincia de la Bresse, ut videre est apud Louet. & ibi Addent. *littera R. n. 5. 8.* & apud Tournet. in sua collectione *arrestor. littera R. n. 80.* adeo ut prohibitum fuerit advocatis, ne contrarium de cætero consulerent: quod utrum bene, vel male fuit, meum non est judicare.

Similiter inutilis etiam erat hoc casu alia questio proposita, utrum Archiepiscopus post factam semel collationem nullam, vel inutilem, posset procedere ad secundam validiorem? In qua questione Additio ad Louet. *littera P. n. 3. 5. in fine*, vers. *collateur ordinaire*, dicit quod si collator ordinarius contulerit beneficium personæ indignæ, consumpsit jus suum conferendi pro illa vice, adeo ut non possit amplius conferre alicui digniori: cap. *in cunctis* 7. 8. final. de election. cap. *inter dilectos* 11. de excess. pralat. quod est verum, quando antea collationes factæ fuerunt ab eodem Ordinario, & eodem jure; tunc enim prima collatio impedit secundam: Rebuff. in *tract. nominat. q. 17. n. 21. vers. conobest*. Sed hoc procedit cum distinctione per nos allata *suprà*, p. 1. c. 34. n. 19. ubi hæc questio diffusius explicata fuit. Si enim agatur de collatione necessitaria, qualis est ea quæ fieri debet in favorè Graduatorum, & aliorum expectantium, admittitur variatio, & secunda collatio Episcopi. Similiter si ageretur de diverso genere vacationis, superveniente per mutationem, aut per mortem titularii, veluti si Ordinarius contulisset alicui, qui postea in jus vocatus fuisset ab alio provisorio de eodem beneficio, qui postea decederet lite pendente, posset Ordinarius iterum conferre alicui Tertio capaci, absque eo quod

Quæst. & Res benef. Pars III. Cap. CXXIX. 17

quod primus per eum provius conqueri posset de huiusmodi variatione; quia provisio facta dicitur ex novo vacationis genere, ut explicatur loco citato, Add. Louet. num. 25. circa finem, advertendo quod loquimur de beneficiis Galliarum, quæ subjacent collationi Ordinarii, quamvis litigiosa. Et quod in casibus, in quibus Episcopus potest variare, illud ei permissum non est, quando res non est integra, qualis esse definit per provisionem Papæ: ut dicit Lotter. de re beneficiar. lib. 2. quæst. 2. n. 73. ubi idem dicit statuendum, quando aut ex temporis lapsu, aut ex appellatione interposita potestas conferendi devoluta est ad Papam, aut aliâ ab Episcopo interdicta. Atque ex his provius ab Archiepiscopo causam suam amplius prosequutus non est.

nescium, sed uti quid temporale, ex ordinatione Regia.

CVM olim monasterium Ordinis Sancti Benedicti diocesis Nemausensis, immediatè subditum & dependens à Sancta Sede Apostolica fuisset reductum ad statum sæcularem, & translatum ad Ecclesiam cujusdam loci populosi in eadem diocesi constituti, & Episcopus loci Ordinarius ad instantiam Capituli dictæ Ecclesiæ collegialis, & singularium personarum illius, per suam sententiam declarasset, quod donec aliter per Christianissimum Regem provius & ordinatum fuisset, interim ne servitium divinum intermitteretur, per modum provisionis tantum permissum esse dicto Capitulo, & singularibus personis ejusdem, se transferre ad locum vicinum, & ibidem facere servitium divinum, eodem modo quo fiebat in primo illo loco, & sub certis oneribus & conditionibus in dicta sententia contentis. Consules & habitatores dicti primi loci dubitarent in primis, utrum Episcopus habuerit jurisdictionem ad procedendum ad prædictam translationem, & utrum processura de super coram ipso facta esset valida?

Præterea cum in dicta Ecclesia quædam beneficiata fuissent subrogata in locum Canonicorum minorum: utrum vacantibus talibus beneficiariis super quibus nulla fuit facta provisio, locus sit impenetrationi illarum.

Denique fuit quæsitum, utrum præbenda præceptorialis in eadem Ecclesia constituta, exigat in præceptore servitium personale, & dicto præceptore in sui muneris exercitio negligente, utrum destitui possit, & aliâs quomodo provideri debeat.

Quod attinet ad Ecclesiæ collegiatæ translationem in alium locum, seu oppidum; dixi eam nullo modo subsistere posse: supponendo quod duo sunt translationum genera. Vna est translatio personarum, de qua in c. 1. & toto titulo de translat. Episcop. quando Episcopus, aut alia persona, ab una ad aliâ Ecclesiam transferitur: & hæc fieri non potest sine autoritate Sedis Apostolicæ, quia cum agitur de causis gravioribus, cognitio ad solum Summum Pontificem spectat. Altera est translatio Ecclesiarum, quando una Ecclesia, aut Sedes ad aliâ transferitur; quæ etiam Summo Pontifici fuit reservata: ut patet ex d. c. 1. de translat. Episcop. ibi, sedem mutationes. Difficultas est utrum verba illa debeant intelligi de sola mutatione Sedis Episcopalis, non autem de inferioribus, quia Abb. in d. c. 1. n. 3. versic. nota quod translationes, verba illa solum intelligit de Sede Episcopali, non autem de inferioribus. Verum Abbas pro sua sententia allegat textum in cap. sicut unire 8. de excess. pralator. & in cap. penult. de Eccles. edificand. in quibus tractatur de unione faciendâ per Episcopum, vel de mutatione status secularis in regularem: sed ab his ad translationem argumentum non procedit: quia plus est Ecclesiam transferre, quam unire: quia uniendo Ecclesiam, unita retinet sua privilegia, & statum; sed quando est translata, non solum perdit statum, sed etiam privilegia, ut dixit Rebuff. in prax. tit. de translat. Episcop. n. 12. & ante eum Lap. allegat. 68. incip. Queris an liceat, quia jura & privilegia Ecclesiæ translata transferuntur ad aliâ Ecclesiam, ad quam fit translatio, ut fuit decisum apud Seraphin. decis. 1149. num. 16. & sic textus in dicto cap. sicut unire, non probat intentionem Abbatis. Quæ etiam non probatur pex text. in dicto cap. penult. de Eccles. edificand. in quo casus est omnino diversus, cum

CAPVT CXXIX.

De translatione Episcopi, vel Abbatis ab una Ecclesia ad aliâ, cuius autoritate fieri debeat, & cuius ad id consensus requiratur, & quibus ex causis fieri debeat; & utrum in illa requiratur citatio Consulum loci. Quæ sint iustæ causæ translationis? Et quod solus Episcopus illam facere non possit, præsertim quando agitur de Ecclesia exempta.

1. Translatio persona Episcopi ab una ad aliâ Ecclesiam, fieri non potest inconsulto Romano Pontifice.
2. Vna Ecclesia, aut Sedes non potest ad aliâ transferri ex sola Ordinarii autoritate.
3. Vtrum translatio Ecclesiæ Abbatialis fieri possit autoritate Ordinarii.
4. Solam Ordinarii autoritatem sufficere tenet Abbas, cuius opinio examinatur.
5. Plus est Ecclesiam transferre, quam unire.
6. Per translationem jura & privilegia Ecclesiæ translata transferuntur in aliâ Ecclesiam; per unionem vero retinentur.
7. Mutatio status Ecclesiæ sæcularem non potest convertere in regularem sine commissione Sedis Apostolicæ, reprobata opinione Moneti in contrariu.
9. Episcopus non habet potestatem transferendi Sedem Abbatialem in aliâ civitatem.
10. Episcopus non potest transferre Ecclesiam exemptam, sed hoc spectat ad solum summum Pontificem, non obstante quacunque contraria consuetudine.
11. Episcopus non potest revocare translationem Summi Pontificis autoritate factam.
12. Clausula irritantes reddunt nulla omnia gesta per inferiores in præjudicium illarum.
13. Quando agitur de Sede Abbatiali, tractatur de interress. Regis uti fundatoris.
14. Translatio Sedis Abbatialis exigit citationem Abbatis pro suo interesse.
15. Consules licet non sint citandi in unione, aut translatione Ecclesiæ, tamen illorum rationes sunt considerandæ.
16. Quæ sint iustæ causæ translationis Ecclesiæ? remissum.
17. Ius conferendi devolvitur ad Papam propter negligentiam collatorum inferiorum.
18. Præbenda præceptoris non confertur tanquam benef. Sanlegrii Tom. I. Pars I.